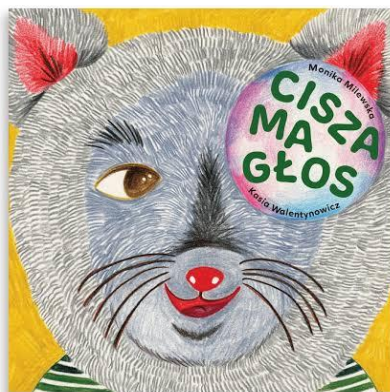

W POSZUKIWANIU CISZY scenariusz warsztatów

Opracowała: Anna Giniewska

Adresaci: dzieci w wieku 2-4 lat

Czas trwania: ok. 60 minut (lub 2 x 30 min)

Miejsce: sala przedszkolna, żłobkowa

Cele główne

- rozbudzanie zainteresowań czytelniczych poprzez kontakt z literaturą dziecięcą;
- rozwijanie uważności i percepcji słuchowej;
- kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania zjawisk związanych z ciszą i hałasem;
- rozwijanie kreatywności oraz ekspresji twórczej.

Cele szczegółowe

Dziecko:

- uważnie słucha tekstu literackiego i aktywnie uczestniczy w rozmowie na jego temat;

- rozpoznaje, naśladuje i porównuje różne dźwięki, odróżniając ciszę od hałasu;
- rozwija koncentrację uwagi, wyobraźnię oraz wrażliwość sensoryczną;
- współpracuje z rówieśnikami, wykorzystuje różnorodne materiały plastyczne i wyraża własne skojarzenia dotyczące ciszy i hałasu.

Materiały i środki dydaktyczne

- chusta animacyjna;
- kolorowe pompony;
- drewniane klamerki do prania;
- zielona farba lub markery;
- zielone druciki kreatywne: 4 zielone druciki o długości 14 cm na nogi przednie i tylne, 2 zielone ciemniejsze druciki 9 cm na czułki, 2 oczka kreatywne ruszające samoprzylepne średniej wielkości ok 1 cm;
- ruchome oczka;
- klej na gorąco (obsługiwany przez osobę dorosłą);
- nożyczki;
- duże duże arkusze papieru;
- bibuła; kolorowy papier; tasiemki; włóczki; skrawki materiałów o różnych fakturach; piórka; wata; filc; folia aluminiowa; celofan;
- kleje.

Metody pracy

- głośne czytanie metodą wrażeniową
- rozmowa kierowana;
- elementy pedagogiki zabawy;
- zabawy ruchowe;
- aktywizujące metody pracy;
- działania praktyczne;
- ekspresja plastyczna;

- obserwacja;
- burza mózgów.

Formy pracy

- indywidualna,
- grupowa,
- zbiorowa.

Literatura:

- Milewska Monika: *Cisza ma głos*, Widnokrąg, Piaseczno 2024.
- Melodia do słów wierszyka autorstwa Oli Denkowicz:
<https://www.instagram.com/p/DZ3AWG4oO2N/>, [dostęp: 27.06.2026].
- Instrukcja wykonania świerszcza:
<https://dzieciakiwdomu.pl/2016/06/konik-polny-z-drewnianej-klamerki-i-wyciorkow.html>, [dostęp: 27.06.2026].

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Poszukiwania Ciszy.

Osoba prowadząca chodzi nerwowo po sali, zagląda pod dywan, za szafki i wygląda na bardzo zatroskaną. Zwraca się do dzieci: *„Dzieci, mam wielki problem! Zgubiłam coś niezwykle ważnego na nasze dzisiejsze warsztaty. Pomożecie mi tego poszukać? To nie jest duże, czasem jest zupełnie niewidoczne. Przy tym czymś można się wspaniale zrelaksować, a nawet zasnąć. Jednym z nas pomaga się wyciszyć, a innym... bardzo przeszkadza. Gdzie to się podziało?”* Dzieci szukają zguby przez kilka minut po sali, zgadując, o jaki przedmiot lub pojęcie chodzi. Gdy nic nie udaje się znaleźć, osoba prowadząca zaprasza grupę na dywan i wyjaśnia:

„Oczywiście, szukaliśmy Ciszy! Skoro nic nie znaleźliśmy, to znaczy, że ona potrzebuje teraz wielkiego spokoju i pewnie gdzieś sobie od nas uciekła. Musimy być bardzo delikatni, żeby chciała do nas wrócić”.

2. Czytanie wrażeńiowe książki Moniki Milewskiej pt. *Cisza ma głos*.

W trakcie czytania wrażeńiowego zachęcamy by dzieci pomagały w czytaniu, czasem przerywamy by sprawdzić jak tyka zegar, jak smarka krak, burczy brzusek czy tupta jeź, zachęcamy dzieci do pokazania, wydania dźwięków. Czytanie książki traktujemy też jak rozmowę z uczestnikami:

- Słyszycie, co szepcą liście?
- O czym marzą spadające gwiazdy?
- Jak skrada się Noc?
- Czy Cisza da się usłyszeć wszystko. A czy da się usłyszeć samą Ciszę?

Zachęcamy dzieci do głośnych powtórzeń wyrazów dźwiękonaśladowczych np.

ŁUBU-DU! BUM-CYK-CYK! TRATATA! BĘĆ! (w książce zaznaczone pogrubioną czcionką). Sprawdzamy jak zachowują się nasze kulki czy gdy zachowujemy się głośno, podskakują czy są spokojne i się nie poruszają. Gdzie jest wtedy Cisza, gdy jej miejsce zajmuje Hałas?

3. Wierszyk zapraszający Ciszę

Osoba prowadząca uczy dzieci śpiewanej rymowanki wyciszającej¹, łącząc tekst z ruchem dłoni:

¹ Melodia autorstwa Oli Denkowicz do słów wierszyka:
<https://www.instagram.com/p/DZ3AWG4oO2N/>, [dostęp: 27.06.2026].

- **„Idzie do nas cisza tup, tup, tup.”** – dzieci z dwóch palców jednej dłoni robią ludzika, który idzie po przedramieniu i dłoni drugiej ręki. Na słowa „tup, tup, tup” wykonują po jednym, wyraźnym kroczku palcami.
- **„Obok siebie miejsce dla niej zrób.”** – na te słowa dzieci szeroko otwierają najpierw prawą, a później lewą dłoń i z otwartymi ramionami gestem zapraszają Ciszę do siebie.

Zabawę powtarza się dwukrotnie - najpierw normalnym głosem, a za drugim razem szeptem, aż w sali zapadnie całkowity spokój, a kulki na ekranie opadną.

Pracując z dziećmi młodszymi w tym miejscu można zrobić przerwę.

4. Świerszcz z drewnianej klamerki²

Osoba prowadząca wprowadza dzieci w zadanie słowami: *„W książce całą historię opowiadał nam mały, ukryty owad. Teraz każdy z Was stworzy swojego własnego, zielonego pomocnika, który będzie Waszym osobistym strażnikiem ciszy”*.

Zadaniem dzieci jest dokładne pokrycie drewnianej klamerki do prania zieloną farbą lub zielonym markerem, a następnie odłożenie jej na chwilę do wyschnięcia. W tym czasie osoba prowadząca, bądź dzieci pod jej nadzorem, przecina zielone druciki kreatywne na mniejsze kawałki, z których przedszkolaki samodzielnie formują zgięte nóżki owada. Następnie dzieci samodzielnie wkładają przednie odnóża w środek klamerki, natomiast duże, tylne skaczące odnóża przykleja do tułowia osoba prowadząca za pomocą kleju na gorąco. Na koniec z ciemniejszego drucika kreatywnego dzieci samodzielnie formują czułki, które dorosły pomaga przymocować z przodu klamerki, a tuż pod nimi dzieci nakleją ruchome, plastikowe oczka.

² Świerszcz z drewnianej klamerki:

<https://dzieciakiwdomu.pl/2016/06/konik-polny-z-drewnianej-klamerki-i-wyciorkow.html>, [dostęp: 27.06.2026].

5. Zabawa chustą animacyjną

Zapraszamy wszystkich uczestników do koła. Dzieci chwytają brzeg chusty animacyjnej, na której znajduje się bardzo dużo kolorowych pomponów. Prowadząca mówi: *„Hałas i Cisza są bardzo różni. Jeden uwielbia zamieszanie, drugi spokój. Zaraz zobaczymy, jak zachowuje się наша chusta, kiedy rządzi Król Hałasu, a jak wtedy, gdy władzę przejmuje Królowa Ciszy.”*

Dzieci trzymają chustę obiema rękami. Na hasło „*Król Hałasu!*” zaczynają energicznie falować chustą, podnoszą ją wysoko, klaszczą, tupią i wydają dźwięki z książki: BUM! ŁUBUDU! TRATATA! BĘC! CYK-CYK! Kolorowe pompony podskakują bardzo wysoko, wirują i przelatują po chuście. Po chwili osoba prowadząca pyta, jak zachowywały się pompony, czy łatwo było usłyszeć własny oddech i czy Cisza mogła do nich wrócić.

Prowadząca cicho mówi: *„Królowa Ciszy weszła do sali bardzo powoli. Nie lubi pośpiechu. Spróbujmy ją przywitać.”* Dzieci delikatnie poruszają chustą, wykonują małe fale, nie rozmawiają i obserwują spokojnie poruszające się pompony. Następnie mówimy: *„Królowa Ciszy usiadła na środku naszej chusty. Spróbujmy tak poruszać materiałem, aby żaden pompon nie spadł.”* Na zakończenie wszyscy opuszczają chustę na podłogę i przez kilka sekund słuchają ciszy.

Dzieci kładą się na chustę. Na hasło „Cisza!” wszyscy leżą. Pod kolorowym namiotem prowadząca mówi szeptem: „Posłuchajmy... Czy słyszycie swój oddech? Czy słyszycie kolegę obok? Czy Cisza wróciła do nas?” Po kilkunastu sekundach dzieci spokojnie wstają.

6. Król Hałasu i Królowa Ciszy

Na zakończenie warsztatów dzielimy dzieci na dwie grupy. Każda otrzymuje duży arkusz papieru z narysowaną sylwetką jednej z postaci: Króla Hałasu lub Królowej Ciszy. Na stolikach przygotowujemy różnorodne materiały plastyczne: kolorową bibułę, tasiemki, włóczki, skrawki tkanin o różnych fakturach, folię aluminiową,

celofan, papier kolorowy, piórka, watę, filc oraz inne materiały – zarówno takie, które podczas dotykania szeleszczą i wydają dźwięki, jak i miękkie, delikatne i niemal bezgłośnie.

Przed rozpoczęciem pracy rozmawiamy z dziećmi. Pytania do rozmowy:

- W książce Hałas jest bardzo kolorowy. Czy zgadzacie się z tym? Dlaczego?
- Jakie kolory wybralibyście dla Króla Hałasu?
- A jakie kolory pasują do Królowej Ciszy?
- Czy cisza musi być tylko biała lub niebieska, czy może mieć także inne barwy?
- Które materiały bardziej pasują do Hałasu, a które do Ciszy? Dlaczego?
- Czy mogą mieszkać w jednym świecie?
- Kiedy w naszym życiu potrzebujemy Hałasu, a kiedy Ciszy?

Następnie dzieci wspólnie ozdabiają swoje postacie, dobierając kolory i materiały zgodnie z własnymi pomysłami i skojarzeniami. Zachęcamy je do swobodnej ekspresji, nie ma jednej właściwej odpowiedzi ani jednego sposobu przedstawienia Ciszy i Hałasu.

Po zakończeniu pracy zawieszamy oba plakaty obok siebie i wspólnie je oglądamy. Zwracamy uwagę, że choć Król Hałasu i Królowa Ciszy bardzo się od siebie różnią, oboje są potrzebni. Hałas towarzyszy nam podczas zabawy, świętowania i radosnych spotkań, natomiast Cisza pomaga odpocząć, wsłuchać się w siebie i usłyszeć dźwięki, które na co dzień łatwo przeoczyć.

Na zakończenie podsumowujemy: „Świat jest najpiękniejszy wtedy, gdy jest w nim miejsce zarówno dla Hałasu, jak i dla Ciszy. Najważniejsze jest to, aby wiedzieć, kiedy jest czas na głośną radość, a kiedy warto zatrzymać się i posłuchać, co ma do powiedzenia Cisza.”

Anna Giniewska - nauczycielka, edukatorka, biblioterapeutka, animatorka czytelnictwa i promotorka literatury dziecięcej. Laureatka w konkursie Książka Roku 2025 Polskiej Sekcji IBBY (The International Board on Books for Young People) w kategorii upowszechnianie czytelnictwa, tytułu Lubuski Bibliotekarz Roku 2019 oraz Nagrody Zwyrtała 2023 za najlepszy pomysł promujący czytanie. Jest twórczynią profilu **CzytAnia**, gdzie dzieli się pomysłami na pracę z książką, inspiracjami czytelnicznymi oraz autorskimi projektami edukacyjnymi.